

Отримано: 22 лютого 2023 р.

Прорецензовано: 09 березня 2023 р.

Прийнято до друку: 10 березня 2023 р.

e-mail: ohordei@gmail.com

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0000-0001-6938-0548>

e-mail: marina.riabokin@gmail.com

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0000-0002-6724-9498>

e-mail: yevgenkotukh@gmail.com

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0000-0003-4997-620X>

e-mail: elena.novickaja@gmail.com

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0000-0001-6451-7808>

e-mail: aleksey.blyuma@gmail.com

ORCID-ідентифікатор: <https://orcid.org/0000-0003-1725-064X>

DOI: 10.25264/2311-5149-2023-28(56)-58-68

Гордей О. Д., Рябокін М. В., Котух Є. В., Новицька О. В., Блюма О. В. Управління залишками на рахунках територіальних громад в Інформаційно-програмному комплексі «Місцевий бюджет». *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»* : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, березень 2023. № 28(56). С. 58–68.

УДК: 336.027; 332.142

JEL-класифікація: H 72

Гордей Оксана Дмитрівна,

доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічних фінансів

Державного податкового університету

Рябокін Марина Валеріївна,

кандидат економічних наук, доцент, декан факультету фінансів та цифрових технологій

Державного податкового університету

Котух Євген Володимирович,

доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук,

доцент кафедри комп'ютерних та інформаційних технологій і систем Державного податкового університету

Новицька Олена Валеріївна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри публічних фінансів

Державного податкового університету

Блюма Олексій Валерійович,

директор приватного підприємства «Інформаційно-аналітичний центр комп'ютерних фінансових технологій

«Фінтех-Черкаси»»

**УПРАВЛІННЯ ЗАЛИШКАМИ НА РАХУНКАХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
В ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОГРАМНОМУ КОМПЛЕКСІ «МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ»**

Програмно-цільовий метод бюджетного процесу дозволив удосконалити механізм соціального та економічного розвитку, зокрема, громад та суспільства країни в цілому. Розглянуто особливості управління залишками асигнувань на основі програмного забезпечення. Охарактеризовано можливості Інформаційно-аналітичного комплексу «Місцевий бюджет» під час моніторингу залишків асигнувань. Обґрунтовано позитивний вплив автоматизації. Визначено механізм подання звітності по залишках асигнувань відповідно до чинного законодавства.

Ключові слова: *інформаційно-програмний комплекс «Місцевий бюджет», програмно-цільовий метод, об'єднана територіальна громада, фінансове забезпечення, бюджетна програма.*

Oksana Hordei,

Dr. Econ. of Sciences, professor, professor of the Department of Public Finance State Tax University

Maryna Riabokin,

Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate professor,

Dean of the Faculty of Finance and Digital Technologies State Tax University

Yevgen Kotukh,

Dr. of Science in Public Administration, Candidate of Technical Sciences (PhD),

Associate Professor of the Department of Information and Telecommunication Technologies and Systems State Tax University

Olena Novytska,

Candidate of Economic Sciences (PhD), associate professor of the Department of Public Finance State Tax University

Oleksiy Bluma,

Head of the Private Enterprise Information and Analytical Center of Computer Financial Technologies «Fintech-Cherkasy»

MANAGEMENT OF BALANCES ON THE ACCOUNTS OF TERRITORIAL COMMUNITIES IN THE INFORMATION AND PROGRAM COMPLEX «LOCAL BUDGET»

The program-target method of the budget process made it possible to improve the mechanism of social and economic development, in particular, of communities and the country's society as a whole. This method has been used in the budget process of united territorial communities since 2017. Management of account balances is an integral part of the daily analysis of the implementation of the expenditure part of budgets and control over the implementation of budget programs. The introduction of automation of the budget process allowed for improving the balance management process. Features of software-based allocation balance management are considered. The importance and advantages of the information and program complex «Local budget» are described. Its capabilities during monitoring of allocation balances and the relationship with the «Logica» software are characterized. The positive impact of automation of the budget process at the local level is shown. Despite modern automation tools, the process of managing the balance is important. Therefore, algorithms for the analytical assessment of balances on local budget accounts are proposed. The mechanism for submitting reports on appropriation balances has been defined following the current legislation. The algorithm for the use of software capabilities during the assessment of daily and monthly balances of allocations and other financial resources on the accounts of united territorial communities and balances at the end of the year was studied. Three ways of forming an analytical form, which calculates the balance of allocations on the accounts of united territorial communities monthly, are considered. Namely, it is possible to build three analytical forms, when the information will be displayed: at the end of the month; with a cumulative total at the end of the month; with a running total for the current month and subsequent periods, and a refined plan. It was demonstrated that as a result of the automation of the budget process, in particular, it became possible to use the information on the execution of expenditures for the construction of analytical reporting using the data of budget requests (indicators of payables and receivables), planned and cash expenditures, reporting on the target tasks of the Ministry of Finance of Ukraine (information on the state of social benefits, etc.), availability and distribution of free balance on accounts. The advantages of the «Local Budget» software for improving the process of managing balances on community accounts are substantiated.

Keywords: information and program complex «Local budget», program-target method, united territorial community, financial security, budget program.

Постановка проблеми. Процес управління залишками є ключовим елементом для ефективного використання фінансових ресурсів для забезпечення потреб громад. Не менш важливим є визначення невикористаних залишків коштів по загальному та спеціальному фондах кошторису рад, які реорганізуються. Певна специфіка використання залишків пов'язана із розподілом залишків цільових трансфертів з державного бюджету. У більшості органів місцевого самоврядування для автоматизації бюджетного процесу встановлено інформаційно-програмний комплекс (ІПК) «Місцевий бюджет». ІПК «Місцевий бюджет» – це програмний продукт, який на основі відкритого інтерфейсу прикладного програмування (API) взаємодіє з інформаційно-аналітичною системою (ІАС) «Logica», через яку зобов'язані подавати інформацію місцеві органи щодо бюджетного процесу. Використання вільного залишку бюджетних коштів місцевих бюджетів є можливим протягом поточного бюджетного періоду шляхом внесення змін до рішення про місцевий бюджет за результатами річного звіту про виконання місцевого бюджету за попередній бюджетний період.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Під час війни на рівні місцевих фінансових органів виникло достатньо питань щодо напрямів та правил використання залишків бюджетних коштів, які утворилися на певний звітний період. Алгоритм визначення залишків прописаний та передбачений в ІПК «Місцевий бюджет» [1], відповідно до положень чинного законодавства, а саме: Бюджетного кодексу України [2], Наказ Міністерства фінансів України «Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів» [3], а також у листах Міністерства фінансів України. Правильність розподілу залишків на рахунках об'єднаних територіальних громад та ефективність процесу управління ними регулюється ІАС «LOGICA» [4]. У роботі [5] розглянуто особливості практики подання бюджетних запитів в ІПК «Місцевий бюджет». Оскільки зміни до бюджетних запитів не можливо коректно подати без врахування залишків на рахунках та потреб у додаткових фінансових ресурсах, наша стаття буде присвячена розгляду алгоритму визначення та контролю залишків на рахунках територіальних громад.

Мета і завдання дослідження: розглянути алгоритм визначення залишку асигнувань органів місцевого самоврядування за допомогою ІПК «Місцевий бюджет». Для розкриття поставленої мети було вирішено такі завдання:

- 1) обґрунтовано актуальність дослідження;
- 2) описано поетапну процедуру аналізу залишків на рахунках місцевих бюджетів;
- 3) вивчено аналітичну форму аналізу фінансування установ на визначену дату;
- 4) охарактеризовано види звітів залишків асигнувань;

5) обґрунтовано необхідність удосконалення використання залишків об'єднаними територіальними громадами.

Виклад основного матеріалу. У системі ІПК «Місцевий бюджет» облік видатків здійснюється за програмно-цільовим методом. Тобто процес складання та затвердження місцевих бюджетів базується на сукупності бюджетних програм, де обов'язково зазначаються напрями використання коштів, джерело коштів та за рахунок чого вони сформовані. Для органів Державної казначейської служби цих ознак немає, оскільки воно обліковує тільки за кодами програмної класифікації (КПК) і за кодами економічної класифікації видатків (КЕКВ).

Тому інформація про залишки асигнувань формується на основі внутрішньої бази даних програмного забезпечення (на основі планових показників за мінусом чи плюсом розпоряджень на фінансування), а аналіз виконання видатків надходить щоденно від органів казначейства (через ІАС «Logica») до бази даних програмного забезпечення ІПК «Місцевий бюджет».

Форма «Залишки асигнувань» – це аналітична форма, де зазначаються планові показники за мінусом/плюсом профінансовані, але в різних видах представлення. Ці аналітичні форми були створені на основі робочої практики фінансистів (прописувались за вимогою фінансистів для зручності у їх роботі).

Розглянемо алгоритм проведення аналітичного аналізу залишків асигнувань в ІПК «Місцевий бюджет». Для цього у пункті меню «Видатки» обираємо розділ «Залишки асигнувань» і натискаємо «Аналіз залишків асигнувань» (рис. 1).

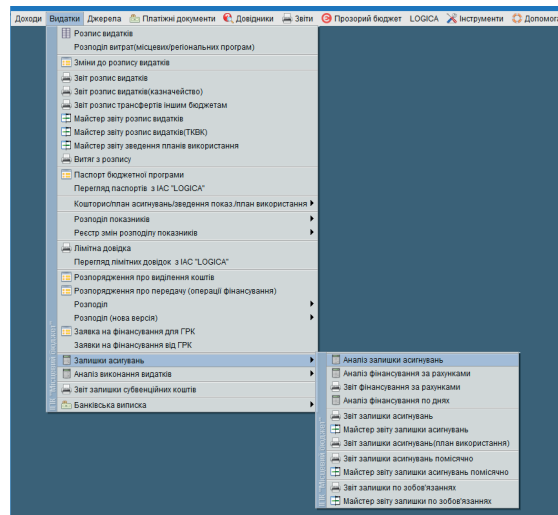

Рис. 1. Алгоритм знаходження вкладки «Аналіз залишки асигнувань» в ІПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

Після обрання зазначеної вкладки на екрані з'являється аналітична форма «Аналіз залишків асигнувань» (рис. 2). Результати виконання запитів побудовані у табличному вигляді, що дозволяє проаналізувати необхідну інформацію.

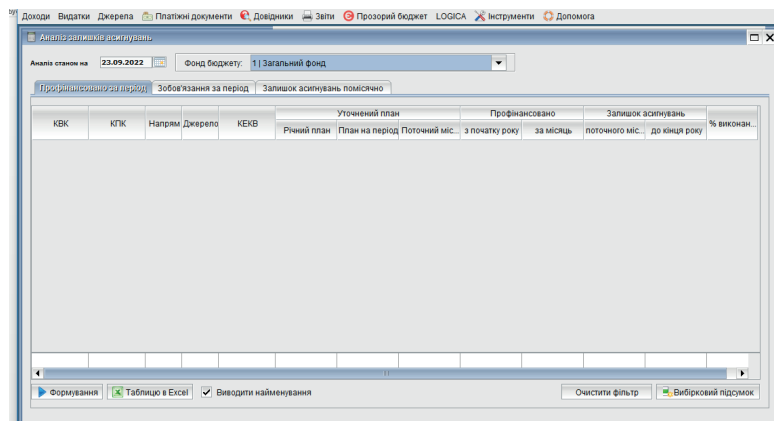

Рис. 2. Приклад вкладки «Аналіз залишки асигнувань» в ІПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

ПК «Місцевий бюджет» також дозволяє зробити аналіз у більш візуалізованому вигляді (друкованій формі). Для цього обираємо у розділі «Залишки асигнувань» пункт «Звіт залишків асигнувань» із позначкою принтера (рис. 3).

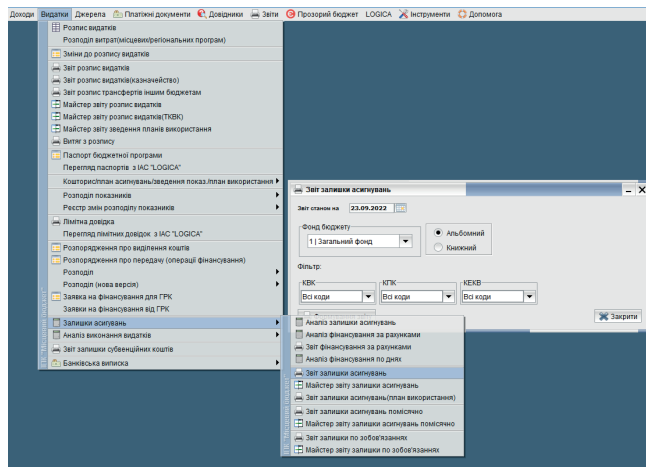

Рис. 3. Алгоритм знаходження вкладки «Аналіз залишки асигнувань» у друкованій формі в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

У формі «Звіт залишки асигнувань» обираємо необхідну нам програму, наприклад КПК 0210160 «Керівництво і управління у відповідній сфері», та натискаємо кнопку «Форматування звіту» (рис. 4). Ця форма (рис. 4) дозволяє проаналізувати:

- рівень групування (02 виконавчий комітет);
- типову класифікацію (0100 державне управління);
- бюджетну програму (0210160 «Керівництво і управління у відповідній сфері»);
- напрям фінансування (забезпечення заходів інформатизації);
- джерело фінансового забезпечення (загальний фонд);
- КЕКВ (по КЕКВ у зазначеному прикладі у вказаному напрямку у 2022 р. був уточнений план, профінансований обсяг у поточному місяці з початку року, а також залишок асигнувань, який може використати розпорядник коштів для фінансування цілі).

Бюджет сільської територіальної громади

Аналіз фінансування установ станом на 23.09.2022 р.
Загальний фонд

Код	Найменування	Початковий обсяг			Уточнений план			Профінансований обсяг станом на кінець року	Профінансований обсяг станом на кінець місяця	Залишок на кінець місяця, не використаний	Залишок на кінець року, не використаний	г.р. % виконання до початку звітного періоду
		Ринний обсяг	Власні кошти	Поточний обсяг	Ринний обсяг	Власні кошти	Поточний обсяг					
02	ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	20 999 209,00	14 968 623,00	1 464 389,00	20 988 675,00	15 586 373,00	1 463 385,00	9 436 598,16	40 000,00	6 149 864,84	11 544 166,84	60,54 %
02	ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	20 999 209,00	14 968 623,00	1 464 389,00	20 988 675,00	15 586 373,00	1 463 385,00	9 436 598,16	40 000,00	6 149 864,84	11 544 166,84	60,54 %
0100	ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ	20 999 209,00	14 968 623,00	1 464 389,00	20 988 675,00	15 586 373,00	1 463 385,00	9 436 598,16	40 000,00	6 149 864,84	11 544 166,84	60,54 %
0210160	Керівництво і управління у відповідній сфері у містах (міст Києва), селищах, селах, територіальних громадах	20 999 209,00	14 968 623,00	1 464 389,00	20 988 675,00	15 586 373,00	1 463 385,00	9 436 598,16	40 000,00	6 149 864,84	11 544 166,84	60,54 %
5	Забезпечення заходів по інформатизації	50 124,00	40 000,00	4 000,00	50 124,00	40 000,00	4 000,00	22 403,00	0,00	17 532,00	27 656,00	56,17 %
	Загальний фонд (без поділу по джерелах надходжень)	50 124,00	40 000,00	4 000,00	50 124,00	40 000,00	4 000,00	22 403,00	0,00	17 532,00	27 656,00	56,17 %
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	50 124,00	40 000,00	4 000,00	50 124,00	40 000,00	4 000,00	22 403,00	0,00	17 532,00	27 656,00	56,17 %
6	Здійснення виконавчими органами міських (міст) районів фінансово-економічної Республіки Крим та обласного значення район, районів у містах район (у разі створення) наданх заможністю повноважень, у відповідній сфері	20 949 075,00	14 928 623,00	1 460 389,00	20 938 551,00	15 546 373,00	1 459 385,00	9 414 646,16	40 000,00	6 132 332,84	11 516 918,84	60,55 %
	Загальний фонд (без поділу по джерелах надходжень)	20 949 075,00	14 928 623,00	1 460 389,00	20 938 551,00	15 546 373,00	1 459 385,00	9 414 646,16	40 000,00	6 132 332,84	11 516 918,84	60,55 %
2111	Заробітна плата	14 899 709,00	10 803 800,00	1 308 430,00	14 890 700,00	10 803 800,00	1 308 430,00	6 862 236,94	0,00	3 961 563,06	8 028 463,06	63,52 %
2120	Нарахування на оплату праці	1 328 900,00	2 248 799,00	252 774,00	3 126 900,00	2 268 799,00	252 774,00	1 513 648,19	0,00	753 051,81	1 615 239,81	66,72 %
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	112 000,00	112 000,00	0,00	112 000,00	112 000,00	0,00	109 594,14	0,00	21 405,86	33 065,86	80,23 %
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	387 376,00	292 000,00	32 000,00	487 376,00	432 000,00	32 000,00	308 940,72	40 000,00	323 059,28	378 435,28	48,88 %
2250	Видатки на відрахування	10 700,00	9 000,00	1 000,00	10 700,00	9 700,00	0,00	3 000,00	0,00	7 700,00	7 700,00	33,64 %
2252	Оплата водопостачання та водовідведення	13 300,00	9 900,00	1 300,00	13 300,00	9 900,00	1 300,00	6 229,02	0,00	3 670,98	4 870,98	62,92 %
2272	Оплата електроенергії	620 200,00	330 000,00	30 000,00	650 475,00	460 000,00	30 000,00	288 141,84	0,00	171 858,16	302 533,16	62,64 %
2274	Оплата природного газу	1 118 700,00	718 700,00	33 740,00	1 226 140,00	748 700,00	33 740,00	42 431,41	0,00	726 268,59	886 268,59	5,52 %
2275	Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	241 100,00	228 200,00	4 300,00	211 100,00	198 200,00	4 300,00	129 208,58	0,00	68 999,42	81 899,42	65,19 %
2282	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	15 000,00	15 000,00	0,00	15 000,00	15 000,00	0,00	7 488,00	0,00	7 512,00	7 512,00	49,92 %
2800	Інші поточні видатки	204 300,00	153 225,00	17 025,00	234 300,00	217 275,00	17 025,00	121 827,32	0,00	95 447,68	112 472,68	56,07 %
ВСЬОГО:		20 999 209,00	14 968 623,00	1 464 389,00	20 988 675,00	15 586 373,00	1 463 385,00	9 436 598,16	40 000,00	6 149 864,84	11 544 166,84	60,54 %

Рис. 4. Приклад вкладки «Звіт залишки асигнувань» у друкованій формі в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

Вказана на рис. 4 аналітична форма дозволяє фінансистам оперативного дізнаватися про залишки асигнування і приймати рішення про фінансування або про перерозподіл фінансових ресурсів. Якщо у громаді є залишок асигнувань за певною статтею, а не вистачає планових призначень для фінансування інших статей, їх можна проаналізувати на основі наведеної аналітичної форми і прийняти рішення про внесення змін до бюджету (перерозподілити помісячно або перерозподілити між місяцями, або перемістити між статтями з однієї бюджетної програми на іншу).

Так, форми, що в програмному забезпеченні позначені калькулятором, дозволяють отримувати аналітичну інформацію у табличному вигляді і працювати як у програмі Excel, використовуючи різні фільтри у назвах стовпчиків. А ті аналітичні форми, що позначені принтером, – це друкована форма для візуальної роботи.

Ключовим моментом, який міститься в аналітичній формі «Залишки асигнувань помісячно» (рис. 5), є можливість формувати в програмному забезпеченні помісячні залишки трьома способами:

- 1) на кінець місяця;
- 2) з наростаючим підсумком на кінець місяця;
- 3) з наростаючим підсумком поточний місяць та наступні періоди уточнений план.

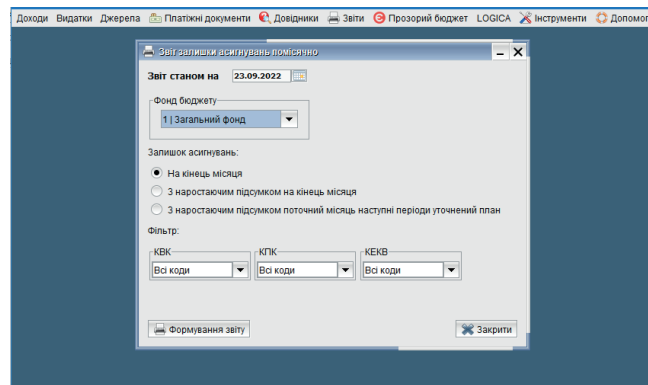

Рис. 5. Приклад вкладки «Звіт залишки асигнувань помісячно» в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

У залежності від обраної опції отримуємо такі варіанти помісячних звітів залишків асигнувань (рис. 6):

а) на кінець кожного місяця:

Код	Найменування	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
02	ВИКОНАВЧИ КОМІТЕТ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	2177343,67	144449,64	1481108,14	3432598,24	4990223,96	1178091,28	4223433,30	3331881,80	3655477,00	2752488,00	3449568,00	
0100	ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ	475643,38	271679,92	247448,89	116784,71	340364,62	49139,38	35286,94	236433,00	1423389,00	1630325,00	1421648,00	2142239,80
0210100	Керівництво управління у відомчій сфері у містах (міст Києва), селища, селах, територіальних громадах	475643,38	271679,92	247448,89	116784,71	340364,62	49139,38	35286,94	236433,00	1423389,00	1630325,00	1421648,00	2142239,80
6	Забезпечення виконавчих органів міських (міст) районних, районних у місті, районних в обласних територіальних громадах загальнодержавного значення	209344,85	344447,91	40978,89	486637,87	733858,71	806542,80	1093818,73	3387192,73	4728416,73	600644,73	741086,73	9473418,73
	Загальний фонд (без поділу по джерелах надходжень)	209344,85	344447,91	40978,89	486637,87	733858,71	806542,80	1093818,73	3387192,73	4728416,73	600644,73	741086,73	9473418,73

б) з наростаючим підсумком на кінець місяця:

Код	Найменування	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
02	ВИКОНАВЧИ КОМІТЕТ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	2177343,67	2521792,71	3532100,85	7164499,09	9756323,95	10833724,23	11679965,2	15704491,1	19052961,1	22306767,1	25644251,1	29243219,1
0100	ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ	475643,38	747323,30	992884,19	1156652,90	1496913,52	1947252,90	2380393,84	4724675,84	6199664,84	7780189,84	9201837,84	11544166,8
0210100	Керівництво управління у відомчій сфері у містах (міст Києва), селища, селах, територіальних громадах	475643,38	747323,30	992884,19	1156652,90	1496913,52	1947252,90	2380393,84	4724675,84	6199664,84	7780189,84	9201837,84	11544166,8
6	Забезпечення виконавчих органів міських (міст) районних, районних у місті, районних в обласних територіальних громадах загальнодержавного значення	209344,85	344447,91	40978,89	486637,87	733858,71	806542,80	1093818,73	3387192,73	4728416,73	600644,73	741086,73	9473418,73
	Загальний фонд (без поділу по джерелах надходжень)	209344,85	344447,91	40978,89	486637,87	733858,71	806542,80	1093818,73	3387192,73	4728416,73	600644,73	741086,73	9473418,73

в) з наростаючим підсумком поточний місяць наступні періоди уточнений план (в основному ця форма використовується фінансистом для аналітики):

Аналіз фінансування установ помісячно станом на 23.09.2022 р.

Загальний фонд

Код	Найменування	* - залишки асигнувань з порівняннями відомими з початку року											
		стесн.	липень	березнь	касісь	травень	червень	липень	серпень	вересень*	жовтень	листопад	грудень
02	ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19032591,1	3855477,00	2753481,00	346908,00
0100	ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6149844,84	1630325,00	1421641,00	2342329,00
0210160	Керівництво управління у відомчій сфері у містах (міст Києва), селищах, селищах, територіальних громадах	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6149844,84	1630325,00	1421641,00	2342329,00
6	Забезпечення економічного оздоровлення міських (міст) територіальних громад	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4728416,73	1341225,00	1341225,00	1262553,00
	Забезпечення економічного оздоровлення міських (міст) територіальних громад (за винятком зазначеної рай., районки у містечку рай (у разі їх створення) наданіх зазначеної економічного оздоровлення у відомчій сфері)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4728416,73	1341225,00	1341225,00	1262553,00
	Загальний фонд (без поділу по директах надійшлих)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4728416,73	1341225,00	1341225,00	1262553,00
2111	Заробітна плата	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3341561,06	1108450,00	1308450,00	1870000,00

Рис. 6. Приклади «Звіт залишки асигнувань помісячно» у залежності від обраної опції в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

На розмір залишків коштів на рахунках впливає інформація щодо виконання видатків. Для аналітичного вивчення величини фінансового забезпечення потреб громади переходимо до аналізу виконання видатків, тобто аналізуємо ту інформацію, що надходить від органів Державної казначейської служби. Для цього користуємося пунктом меню «Видатки» і переходимо до вкладки «Звіт виконання видатків» (рис. 7).

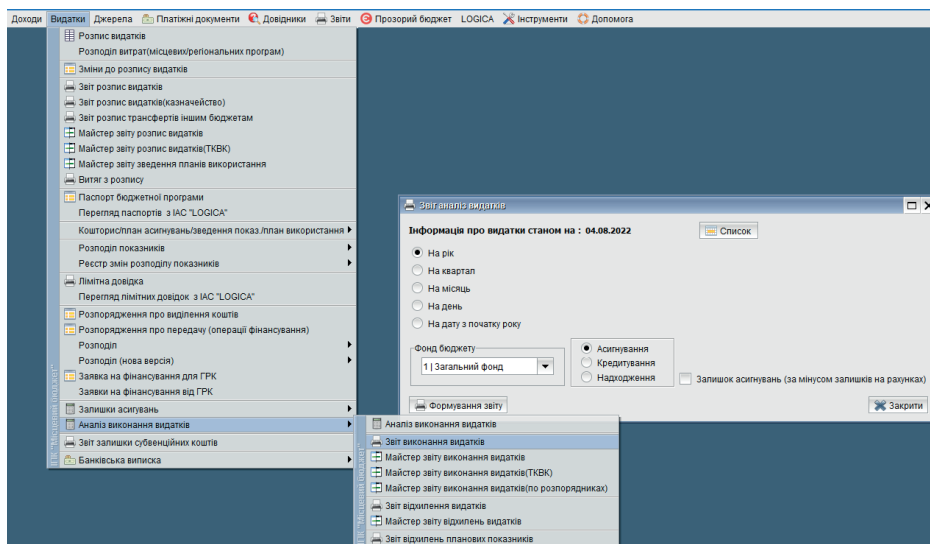

Рис. 7. Алгоритм знаходження вкладки «Звіт виконання видатків» в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

Для формування звіту «На дату з початку року», наприклад за серпень (рис. 8), обираємо необхідну опцію та натискаємо «Формування звіту». Отримуємо аналітичний документ.

Аналіз фінансування установ станом на 04.08.2022 р.

Загальний фонд

Станом на 04.08.2022

Код	Найменування	Уточнений план		Початковий звіт	Профінансовано		Залишок на рахунок з початку року	Касові видатки		Залишок коштів на рахунок з початку року	Зарегістрований фінансовий оборот за період	Залишок асигнувань до даної дати (без урахування профінансування за період)	% виконання до плану з початку року	
		Річний план	З початку року		За період	З початку року		За період	З початку року					
02	ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	580983,00	3716190,00	463556,00	407301,12	21392799,88	0,00	332559,11	21161951,74	23809,14	138289,04	15788248,12	57,94 %	
0100	Державне управління	20986075,00	14122984,00	2415539,00	16722,00	9394025,16	0,00	16722,00	9318241,82	83785,34	4728956,84	65,92 %		
0210160	Керівництво управління у відомчій сфері у містах (міст Києва), селищах, селищах, територіальних громадах	20986075,00	14122984,00	2415539,00	16722,00	9394025,16	0,00	16722,00	9318241,82	83785,34	4728956,84	65,92 %		
2111	Заробітна плата	14890700,00	9693516,00	1893500,00	0,00	6662236,34	0,00	0,00	6962236,34	0,00	0,00	2833113,66	76,78 %	
2120	Нарахування на оплату праці	3120900,00	2039824,00	339824,00	0,00	1513046,19	0,00	0,00	1513640,19	0,00	0,00	52233,81	74,34 %	
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	162000,00	162000,00	0,00	0,00	130304,14	0,00	0,00	112604,14	17700,00	17700,00	31695,86	69,51 %	
2240	Оплата послуг (фінансових)	737500,00	636000,00	36000,00	0,00	291408,72	0,00	0,00	246565,32	44843,60	44843,60	348591,28	38,77 %	
2250	Видатки на відшкодування	36700,00	10760,00	0,00	0,00	3600,00	0,00	0,00	3600,00	0,00	0,00	7100,00	33,64 %	
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	13100,00	8900,00	1100,00	0,00	6229,02	0,00	0,00	6229,02	0,00	0,00	2576,98	76,78 %	
2273	Оплата електроенергії	604675,00	430000,00	30000,00	0,00	288141,84	0,00	0,00	283141,84	0,00	0,00	143858,16	67,81 %	
2274	Оплата природного газу	928700,00	734900,00	33760,00	0,00	42431,41	0,00	0,00	42431,41	0,00	0,00	692528,59	57,77 %	
2275	Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	211300,00	193900,00	4360,00	0,00	11790,00	129200,58	0,00	11760,00	129200,58	0,00	0,00	64699,42	66,63 %
2282	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не в числі рр	15000,00	15000,00	0,00	0,00	7488,00	0,00	0,00	7488,00	0,00	7488,00	7512,00	0,00 %	

Рис. 8. Приклад «Звіт виконання видатків» у залежності від обраної опції в ПК «Місцевий бюджет»

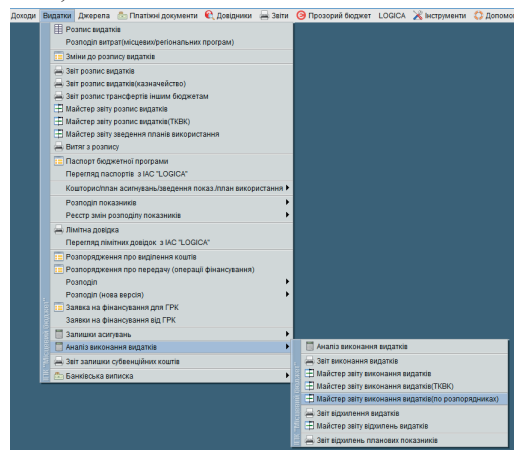
Джерело: [1].

На рис. 8 бачимо сформований звіт про зміни, які відбулись в процесі фінансування установ за інформацією органів Державної казначейської служби. Як бачимо, цей звіт менш деталізований, однак у ньому вказані не тільки КВК, КПК, КЕКВ, а також є:

- уточнений план;
- розмір витрат, які профінансовано (безпосередньо касове фінансування, тобто вже виконано);
- залишки на особових рахунках, які не розподілені (тобто зроблений розподіл головним розпорядником коштів (ГРК), але вони не перенесені на реєстраційні рахунки ГРК або на реєстраційні рахунки розпорядників);
- касові видатки (кошти, що перераховані органами Державної казначейської служби, тобто це фінансові ресурси, які за платіжними дорученнями переміщені до його отримувача).

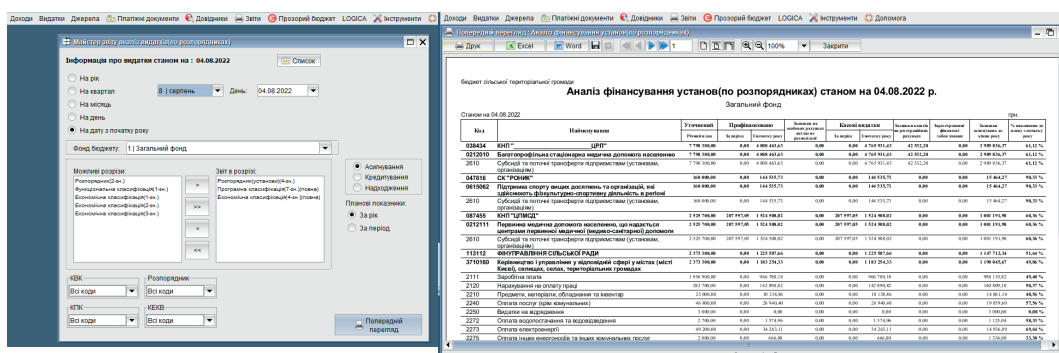
Фінансовий відділ місцевого органу самоврядування має таку інформацію у щоденному режимі для того, щоб прийняти рішення щодо видатковою частини бюджету. Крім того, ІПК «Місцевий бюджет» передбачає можливість аналізу інформації по видатках та залишках у різних розрізах. Наприклад, за розпорядниками нижчого рівня (рис. 9).

Рис. 9. Алгоритм знаходження вкладки «Майстер звіту виконання видатків (по розпорядниках)» в ІПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

За допомогою «Майстер звіту виконання видатків (по розпорядниках)» (рис. 9), наприклад, можна контролювати видатки по кожній установі, який знаходиться на балансі місцевого бюджету. Заповнюємо форму «Майстер звіту аналіз видатків (по розпорядниках)», вказуючи усі необхідні параметри (рис. 10), та натискаємо кнопку «Попередній перегляд».

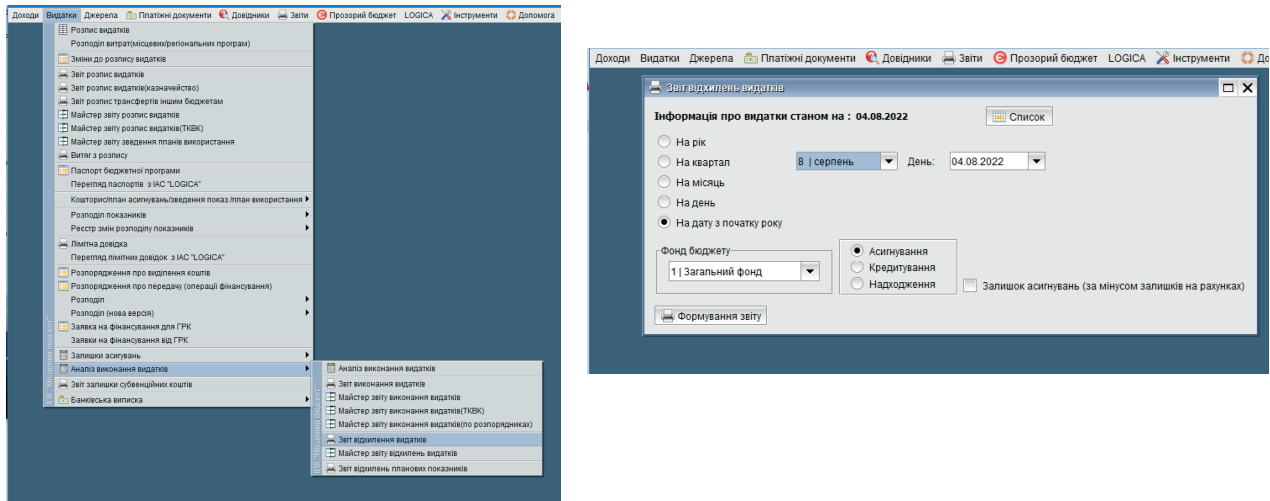
Рис. 10. Приклад створеної звітності «Аналіз фінансування установ (по розпорядниках)» за допомогою «Майстер звіту аналіз видатків (по розпорядниках)» в ІПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

На рис. 10 можемо побачити приклад аналізу фінансування установ (по розпорядниках) станом на вказану дату. Таким чином, фінансовий відділ або інші зацікавлені особи мають оперативну інформацію про виконання видаткової частини бюджету із зазначенням залишків коштів на особових рахунках, які раніше не розподілялися, залишки коштів на реєстраційних рахунках та залишки асигнувань на кінець року. Не

менш важлива аналітична форма, яка дозволяє моніторити розмір залишків, – «Звіт відхилень видатків» (рис. 11).

Рис. 11. Алгоритм знаходження та заповнення вкладки «Звіт відхилень видатків» в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

Як бачимо на рис. 11, у вказаній формі зазначається інформація по залишках асигнувань за мінусом залишків на рахунках. Якщо є два інформаційні джерела при формуванні звітів, наприклад залишки асигнувань «за показниками розпоряджень на фінансування» і аналіз виконання «за показниками казначейства», необхідно ці дані порівняти (рис. 12).

Доходи Видатки Джерела Платіжні документи Довідники Звіти Прозорий бюджет LOGICA Інструменти Допомога

Попередній перегляд: Звіт відхилень

Друк Excel Word

Бюджет сільської територіальної громади

Аналіз фінансування установ станом на 04.08.2022 р.
Загальний фонд

Станом на 04.08.2022

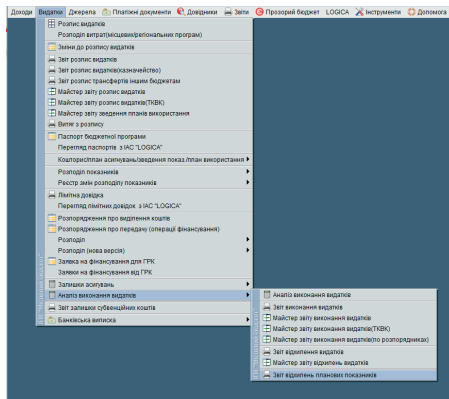
Код	Найменування	Уточнений план			Профінансовано за показниками розпоряджень на фінансування		Профінансовано за показниками казначейства		Відхилення від лінійного показника
		Грошові одиниці	З початку року	Початковий період	За період	З початку року	За період	З початку року	
02	ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	5049836,00	3701000,00	463546,00	49781,12	21392759,88	48781,12	21392759,88	0,00
0100	Державне управління	29398475,00	14122984,00	2416539,00	16722,89	9394927,16	16722,89	9394927,16	0,00
0210160	Керівництво управління у відомчій сфері у містах (міст Києва), селищах, селах, територіальних громадах	29398475,00	14122984,00	2416539,00	16722,89	9394927,16	16722,89	9394927,16	0,00
2111	Заробітна плата	14890700,00	9695350,00	1899350,00	0,00	686236,94	0,00	686236,94	0,00
2120	Нарахування на оплату праці	1124900,00	2081624,00	398024,00	0,00	131046,19	0,00	131046,19	0,00
2210	Продукти, матеріали, обладнання та інвентар	162000,00	162000,00	0,00	0,00	103364,14	0,00	103364,14	0,00
2240	Оплата послуг (крім імунальних)	737300,00	634000,00	36000,00	0,00	291488,72	0,00	291488,72	-0,00
2250	Видатки на відкриття	10700,00	10700,00	0,00	0,00	3600,00	0,00	3600,00	0,00
2272	Оплата водопостачання та водовідведення	13100,00	8000,00	1300,00	0,00	6279,02	0,00	6279,02	0,00
2273	Оплата електроенергії	436475,00	436000,00	30000,00	0,00	28341,24	0,00	28341,24	0,00
2274	Оплата природного газу	928700,00	734910,00	33740,00	0,00	42431,41	0,00	42431,41	0,00
2275	Оплата інших енергосервісів та інших імунальних послуг	211100,00	193000,00	4300,00	0,00	11760,00	11760,00	12920,58	0,00
2282	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	15000,00	15000,00	0,00	0,00	748,00	0,00	748,00	0,00
2800	Інші поточні видатки	234300,00	200250,00	17025,00	4902,00	119346,32	4902,00	119346,32	0,00
2000	Охорона здоров'я	18324000,00	7903000,00	735600,00	29797,05	6332971,65	29797,05	6332971,65	0,00
0212010	Багатопрофільна стаціонарна медична допомога населенню	7784800,00	5983200,00	564230,00	0,00	4888463,63	0,00	4888463,63	-0,00
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	7798300,00	5983200,00	564230,00	0,00	4888463,63	0,00	4888463,63	-0,00

Рис. 12. Аналітична звітність, сформована у вкладці «Звіт відхилень видатків» в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

Якщо розбіжності не виявлено, значить усі заявки і розпорядження рознесені коректно і вчасно. Також, в ПК «Місцевий бюджет» можна проаналізувати відхилення планових показників. Для цього у пункті «Аналіз виконання видатків» обираємо «Звіт відхилень планових показників» (рис. 13).

Звіт відхилень планових показників на 2022 р.
Загальний фонд

Станом на 04.09.2022

Код	Назва показника	Уточнений річний план	Висновок річний план	Висновок річний план
02	ВИКОНАВЧИ КОМПЕТ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	46100.00	46100.00	-44170.00
0100	Державне управління	20000.00	20000.00	0.00
021010	Фінансове управління у територіальній сфері у містах (міст Києві), селищах, сільських, територіальних громадах	20000.00	20000.00	0.00
2111	Забезпечення	10000.00	10000.00	0.00
2120	Надання послуг на оплату праці	10000.00	10000.00	0.00
2210	Продажу, надання, обслуговування та вивантаження	10000.00	10000.00	0.00
2240	Оплата послуг (урач, консультант)	10000.00	10000.00	0.00
2250	Фінанси на відрахування	10000.00	10000.00	0.00
2272	Оплата відрахувань та відрахувань	10000.00	10000.00	0.00
2273	Оплата електроенергії	10000.00	10000.00	0.00
2274	Оплата транспортних послуг	10000.00	10000.00	0.00
2275	Оплата інших витратів та інших комунальних послуг	10000.00	10000.00	0.00
2282	Оплата заборгованості по розпису бюджету (робочий день)	10000.00	10000.00	0.00
2300	Інші витрати	10000.00	10000.00	0.00
2300	Оплата заборгованості	10000.00	10000.00	0.00
021210	Виконавчі функції територіальних громад	10000.00	10000.00	0.00
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	10000.00	10000.00	0.00
021211	Платіжні документи державних установ, що надаються центрами первинної медичної (фельдшерсько-флікельської) допомоги	20000.00	20000.00	0.00
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	20000.00	20000.00	0.00
3000	Создание заимствования и социальные обязательства	10000.00	10000.00	0.00
021302	Надання інших програм категорії громадян з оплатою послуг за плату	10000.00	10000.00	0.00
2720	Інші витрати на операції	10000.00	10000.00	0.00
021303	Компенсаційні виплати на підставі провідних програм	10000.00	10000.00	0.00
2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	10000.00	10000.00	0.00

Рис. 13. Алгоритм та приклад вкладки «Звіт відхилень планових показників» в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

У цьому звіті (рис. 13) бачимо уточнений річний план, який обліковується у фінансовому управлінні, і уточнений річний план по показниках Державної казначейської служби. У прикладі є відхилення. Однією з причин відхилення може бути факт не уточненого кошторису ГРК, тобто фінансове управління подало в казначейство уточнення до розпису бюджету, а безпосередньо розпорядник ще не подав свою довідку. Цей інструмент дозволяє зацікавленим особам побачити необхідну інформацію, що відбувається в Державній казначейській службі, оскільки ПК «Місцевий бюджет» повністю з'єднаний і з ІАС «Logica» Міністерства фінансів України, і з казначейством, і з Державною податковою службою.

Звіт про залишки державних субвенцій теж використовується фінансовими відділами органів місцевого самоврядування (рис. 14).

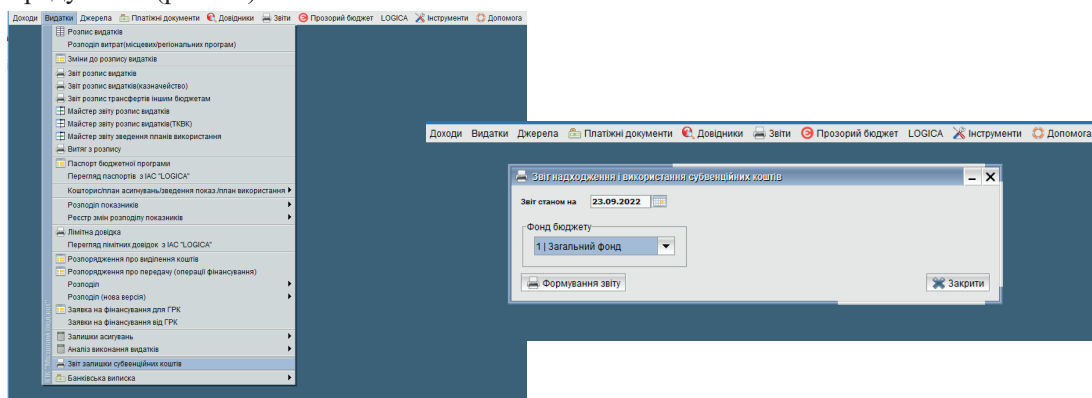

Рис. 14. Алгоритм побудови «Звіт залишки субвенційних коштів» в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

Тобто система здійснює аналітику по джерелах надходжень. Тому фінансовий відділ в органах місцевого самоврядування може постатейно аналізувати, за рахунок яких джерел надходжень сформовано розпис доходів (рис. 15).

Користуючись зведеною інформацією дуже ефективно відслідкувати залишки субвенцій, які надійшли з інших бюджетів. Відтак ОТГ може згенерувати необхідну аналітику станом на кожну дату, по кожній субвенції і громада може відслідкувати, скільки є залишків по субвенції та по яких програмах ці кошти використовуються.

Крім того, існує потреба надавати інформацію, яка направляється на місцевий рівень як від Міністерства фінансів України, так і від головних розпорядників державного бюджету (суб'єктами, які займаються субвенціями, наприклад від Міністерства освіти і науки України – освітні субвенції) про використану субвенцію постатейно на звітну дату. Саме ця аналітична форма поєднує і механізм надходження (систему доходів, скільки надійшло субвенції до місцевого бюджету), і механізм видатків (на що саме ці кошти витрачені і у якому обсязі).

Доходи Видатки Джерела Платіжні документи Довідники Заяви Прозорий бюджет LOGICA Інструменти Допомога

Попередній перегляд: Звіт надходження і використання субвенційних коштів

Друк Excel Word

1 100% Закрити

Звіт надходження і використання субвенційних коштів на 23.09.2022 р.
Загальний фонд

Код	Найменування	Уточнений річний план по річному звіту	Уточнений річний план по річному звіту	Позачасовий	Найбільше в місяці року	Профіцит/дефіцит в місяці року	Залишок субвенційних коштів
4103900	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	44 647 000,00	44 647 000,00	0,00	30 350 500,00	29 823 875,72	526 624,28
06	ВІДДІ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	44 647 000,00	44 647 000,00			29 823 875,72	
06	ВІДДІ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	44 647 000,00	44 647 000,00			29 823 875,72	
1000	ОСВІТА	44 647 000,00	44 647 000,00			29 823 875,72	
0610031	Надання загальної середньої освіти засадами загальної середньої освіти	44 647 000,00	44 647 000,00			29 823 875,72	
1	Забезпечення надання єдиної освіти дітями засадами загальної середньої освіти	44 647 000,00	44 647 000,00			29 823 875,72	
2000	ПОТОЧНІ ВИДАТКИ	44 647 000,00	44 647 000,00			29 823 875,72	
2100	Оплата праці і зарплати на збільшення плати	44 647 000,00	44 647 000,00			29 823 875,72	
2110	Оплата праці	36 595 870,00	36 595 870,00			24 504 352,74	
2111	Заробітна плата	36 595 870,00	36 595 870,00			24 504 352,74	
2120	Відрахування на оплату праці	8 051 130,00	8 051 130,00			5 319 522,98	
4104000	Деталі з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з управління засадами освіти та охорони здоров'я та рухомих віткової логістичної логістичної державного бюджету	1 854 000,00	1 854 000,00	0,00	1 236 000,00	618 000,00	618 000,00
02	ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	1 854 000,00	1 854 000,00			618 000,00	
0203	КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЗАКАРБУ" СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	1 854 000,00	1 854 000,00			618 000,00	
2000	ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	1 854 000,00	1 854 000,00			618 000,00	
0212010	Багатофункціональні стаціонарні медичні допомоги населенню	1 854 000,00	1 854 000,00			618 000,00	
1	Забезпечення надання медичної допомоги населенню	1 854 000,00	1 854 000,00			618 000,00	
2000	ПОТОЧНІ ВИДАТКИ	1 854 000,00	1 854 000,00			618 000,00	
2000	Почасні трансферти	1 854 000,00	1 854 000,00			618 000,00	
2010	Субвенції на поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	1 854 000,00	1 854 000,00			618 000,00	
4104000	Інші деталі з місцевого бюджету	115 299,87	115 299,87	0,00	115 299,87	0,00	115 299,87
06	ВІДДІ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	115 299,87	115 299,87			0,00	

Страница 1 из 3

Рис. 15. Аналітична звітність, сформована у вкладці «Звіт залишки субвенційних коштів» в ПК «Місцевий бюджет»

Джерело: [1].

Якщо субвенція має цільове призначення і вона не використана протягом року, наприклад, субвенція одного місцевого бюджету передана іншому на чітко визначені заходи, то в кінці року вона повинна повертатися. По залишку освітньої субвенції існує інший порядок. Але у загальному випадку ці залишки повинні бути повернуті, тому цей облік в ПК «Місцевий бюджет» є детальним, всеохоплюючим та необхідним.

Висновки. Отже, для визначення величини залишків для можливості подальшого управління ними виникає додаткова потреба в аналізі використання видатків. На місцевому рівні є сукупність механізмів контролю за місцевим бюджетом у його видатковій частині, а саме: ця функція передбачена у ІАС «LOGICA», у автоматизованій системі органів Державної казначейської служби та в ПК «Місцевий бюджет». Тобто, вся інформація надходить у щоденному режимі до 9 години ранку (у довоєнний період) та до 12 години (у зв'язку з військовим станом).

Інформація щодо виконання видатків ПК «Місцевий бюджет» також використовується для формування аналітичної звітності про:

- бюджетні запити (показники кредиторської і дебіторської заборгованості);
- планові і касові видатки;
- звітні форми по цільових завданнях Міністерства фінансів України (інформація про стан соціальних виплат);
- наявність та розподіл вільного залишку на рахунках.

Таким чином, за допомогою розглянутого алгоритму управління залишками коштів органів місцевого самоврядування за допомогою ПК «Місцевий бюджет» посилюється ефективність використання фінансових ресурсів та відбувається досягнення показників бюджетних програм.

Література:

1. ПК «Місцевий бюджет». URL: <https://ipkmb.org.ua/index.php/prohramy/ipkmistsevyyi-biudzhzet>. IPK «Mistsevyyi biudzhzet». [IPK «Local Budget»]. <<https://ipkmb.org.ua/index.php/prohramy/ipkmistsevyyi-biudzhzet>>. [in Ukrainian].
2. Бюджетний кодекс України. Кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T102456?an=1593> (дата звернення: 15.02.2023). Biudzhetniy kodeks Ukrainy. Kodeks vid 08.07.2010 № 2456-VI. [Budget Code of Ukraine. Code dated 07/08/2010 No.2456-VI]. <https://ips.ligazakon.net/document/T102456?an=1593>. [in Ukrainian] (February, 15 2023).
3. Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів. Наказ Міністерства фінансів України від 26 серпня 2014 року № 836. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1103-14#Text> (дата звернення: 17.02.2023). Pro deyaky pytannia zaprovadzhennia prohramno-tsilovoho metodu skladannia ta vykonannia mistsevyykh biudzhzetiv. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 26 serpnia 2014 roku № 836. [About some issues of introducing the program-target method of drawing up and implementing local budgets. Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 26/08/2014 No. 836]. <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1103-14#Text>>. [in Ukrainian] (February, 17 2023).

4. Про впровадження в дослідну експлуатацію комп'ютерної програми «Інформаційно-аналітична система управління плануванням та виконанням місцевих бюджетів «Logica». Наказ Міністерства фінансів України № 534 від 27.08.2020. URL: https://ipkmb.org.ua/files/manual/783_1139521679.pdf (дата звернення: 18.02.2023).

Pro vprovadzhenia v doslidnu ekspluatatsiiu kompiuternoї prohramy «Informatsiino-analitychna systema upravlinnia planuvanniam ta vykonanniam mistsevykh biudzhativ «Logica». Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy № 534 vid 27.08.2020. [On the introduction into experimental operation of the computer program «Logica Information and Analytical Management System for Planning and Implementation of Local Budgets». Order of the Ministry of Finance of Ukraine No. 534 dated 27/08/2020.] <https://ipkmb.org.ua/files/manual/783_1139521679.pdf>. [in Ukrainian] (February, 18 2023).

5. Гордей О., Рябокін М., Новицька О., Котух Є., Блюма О. Практика подання бюджетних запитів в інформаційно-програмному комплексі «місцевий бюджет». *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 4. С. 103–114. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.103>

Hordei O., Riabokin M., Novytska O., Kotukh Ye., Bliuma O. (2022) Praktyka podannia biudzhetykh zapytiv v informatsiino-prohramnomu kompleksi «mistsevyi biudzhety». *Ekonomichnyi analiz*. 2022. Tom 32. № 4. S. 103-114. [Practice of Submitting Budget Requests in the Information and Software Complex «Local Budget». *Science Works Journal «Ekonomichnyy analiz»*. Vol 32, No 4 (2022). P. 103-114.] DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.103> [in Ukrainian].